

Sygn. akt II Ka 327/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	stażysta Beata Wilkowska

przy udziale oskarżyciela publicznego przedstawiciela Naczelnika Urzędu Skarbowego w M.

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2020 r.

sprawy **S. K.**

oskarżonego z art. 54 § 2 kks

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 17 stycznia 2020 r. sygn. akt II K 1288/18

I. wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. R. w S. kwotę 516,60 zł (w tym 96,60 zł) podatku VAT) tytułem wynagrodzenia za obronę wykonywaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od opłaty za II instancję oraz wydatków postępowania odwoławczego, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 327/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**Wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 17 stycznia 2020 r., sygn. II K 1288/18****1.2. Podmiot wnoszący apelację**

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
---		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>Oskarżony wniósł pismo, z którego jasno wynikało, iż nie zgadza się z treścią wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 17 stycznia 2020 r., sygn. II K 1288/18. Biorąc pod uwagę, iż oskarżony nie jest podmiotem profesjonalnym niewłaściwie oznaczone pismo zgodnie z treścią art. 118 § 1 kpk oceniono zgodnie z treścią złożonego oświadczenia – jako apelację zwróconą przeciwko powyższemu wyrokowi. Zgodnie z § 2 art. 118 kpk niewłaściwe oznaczenie czynności procesowej, a zwłaszcza środka zaskarżenia, nie pozbawia czynności znaczenia prawnego. We wniesionym przez oskarżonego środku odwoławczym brak było tzw. petitum, w którym skarżący przypisałby konkretne uchybienia właściwym przepisom, formułując zarzuty z zakresu względnych (art. 438 pkt 1-4 kpk) i bezwzględnych przesłanek odwoławczych (art. 439 § 1 pkt 1-11 kpk). W świetle art. 427 § 2 kpk nie było jednak takiego wymogu.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

W rozpoznawanej obecnie apelacji osobistej oskarżonego, podniósł on szereg uwag, które w jego ocenie przemawiały za przyjęciem, iż wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim jest wadliwy i jako taki nie może się ostać, wskazując na to, że:

- Sąd Rejonowy w Siedlcach miał wobec niego złe intencje;

- jego status winien być zmieniony z oskarżonego na oskarżającego Sąd Rejonowy;

- działania sędziów Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim i pracowników Urzędu Skarbowego nastąpiły w ramach zorganizowanej przestępczości;

- stronniczość Sądu Rejonowego rozpoznającego jego sprawę;

- wadliwości przyjęcia przez Sąd Rejonowy jego działania w warunkach art. 31 § 2 kk;

- wadliwość oceny przez Sąd Rejonowy opinii sądowo-psychiatrycznej dotyczącej oskarżonego;

- brak kompetencji, rzetelności i fachowości biegłych;

- brak jego obecności na rozprawie ze wszystkimi tego skutkami;

- zmiany wyznaczonego mu obrońcy z urzędu i rezygnacji reprezentowania go w procesie przez adwokata;

- prawidłowości i kompletności akt przesłanych z Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim do Sądu Okręgowego w Siedlcach;

	- zatajenia zeznań świadków złożonych na piśmie;	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Wszystkie podniesione przez oskarżonego uwagi odnoszące się do zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy rozważył i ocenił jako bezzasadne. Brak było podstaw do stwierdzenia naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady bezstronności, a ten zarzut skarżącego był wiodący i stanowił oś wniesionej apelacji. Zarzucanie Sądowi I instancji działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej nie może się opierać na niezadowoleniu strony z zapadłego rozstrzygnięcia. Specyfika niniejszej sprawy, gdzie wobec oskarżonego zastosowano art. 11 § 2 kks i wśród kilku możliwości przewidzianych przez ustawodawcę w tymże przepisie, mimo stwierdzenia winy oskarżonego, odstąpiono od wymierzenia mu kary, przeczy uznaniu, iż Sąd Rejonowy stronniczo i rażąco surowo orzekł w sprawie oskarżonego S. K.. Wbrew twierdzeniom skarżącego, jakie wynikają wprost z wniesionego środka zaskarżenia, wnioskowaniem ad absurdum byłoby uznanie, że instytucja wyłączenia sędziego sprowadza się w swej istocie do domniemania stronniczości sędziego, zobowiązując do automatycznego wyłączenia sędziego, o ile tylko strona złoży stosowny wniosek w tym zakresie i podniesie przeciwko sędziemu dowolny zarzut (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 września 2014 r., sygn. II Akz 295/14, OSASz 2014/4/43-48, Prok. i Pr.-wkl. 2015/3/40, KZS</p>		

2014/11/56, LEX nr 1532184). Art. 4 kpk ma charakter normy ogólnej, co powoduje, iż dopiero wykazanie obrazy przepisów szczegółowych może uzasadniać zarzut, iż powyższa norma gwarancyjna została naruszona. We wniesionym środku odwoławczym skarżący wymogowi temu nie sprostał. Wbrew twierdzeniom oskarżonego, w przedmiotowej sprawie nie doszło do żadnej modyfikacji dowodów i pominięciu dowodów, lecz do ich słusznej i sprawiedliwej oceny, uwzględniającej całokształt okoliczności, która słusznie doprowadziła Sąd I instancji do przekonania, iż oskarżony popełnił zarzucany mu czyn. Sądowi Okręgowemu w Siedlcach przekazano całość trzynomowych akt przedmiotowej sprawy, mógł zatem szczegółowo zapoznać się ze wszystkimi pismami procesowymi składanymi przez oskarżonego w I, a następnie w II instancji. Lektura całości akt niniejszej sprawy utwierdziła Sąd Odwoławczy w przekonaniu o prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia. Z chwilą zamknięcia przewodu sądowego, zgodnie z art. 405 § 2-4 kpk ujawnione zostały bez odczytywania protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie, które nie zostały odczytane – zarówno te wskazane w akcie oskarżenia jako dowody, których przeprowadzenia na rozprawie domagał się oskarżyciel, jak również te wskazane we wnioskach dowodowych stron i dopuszczone przez Sąd z urzędu w toku postępowania (k. 371). Konfrontując je z treścią zaskarżonego wyroku i jego uzasadnieniem, Sąd Odwoławczy nie stwierdził, aby cokolwiek mającego znaczenie dla przedmiotowego rozstrzygnięcia, zostało pominięte

przez Sąd Rejonowy. Notabene, to treść pism procesowych składanych przez oskarżonego stanowiła jedną z przesłanek poddania w wątpliwość kwestii jego poczytalności i zdolności do rozpoznania znaczenia zarzucanego mu czynu. W ocenie Sądu Okręgowego, skarżący nadmierne znaczenie przypisał pobocznym okolicznościom i dowodom, które pozostawały bez wpływu na treść zaskarżonego wyroku. Jego status oskarżonego, po wniesieniu aktu oskarżenia przez uprawnionego oskarżyciela, nie mógł zostać zmieniony niejako na życzenie na „oskarżającego Sąd” – w procesie karnym nie przewidziano bowiem instytucji wzajemnego oskarżenia w sprawach publicznoskargowych. Żądany przez oskarżonego tryb postępowania nie ma oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

Odnosnie braku obecności oskarżonego na rozprawie, podkreślenia wymaga, iż nie może powoływać się na naruszenie jego prawa do obrony ten kto, sam rezygnuje z przysługujących mu uprawnień procesowych, w tym stawiennictwa na rozprawie. Oczywiście pozostaje, że ocena podniesionego w tym względzie zarzutu byłaby inna, gdyby zaskarżony wyrok zapadł w sytuacji niezawiadomienia go o terminie przerwanej rozprawy albo należytego usprawiedliwienia nieobecności oskarżonego. Żadna z tychże sytuacji nie miała jednak miejsca w tej sprawie. Sąd Okręgowy nie stwierdził okoliczności, które uszczupłyby uprawnienia procesowe S. K.. Oskarżony wielokrotnie i szczegółowo przedstawiał swoje stanowisko odnośnie przeprowadzonych dowodów, jak

również odnoście zgodności z prawem toczącego się przeciwko niemu postępowania karnego, bezzasadnie kwestionując nawet techniczne czynności Sądu Rejonowego, czy też tryb wnoszenia środków zaskarżenia określony przez ustawodawcę. Obrona w przedmiotowej sprawie miała charakter obligatoryjny. Mimo tego, oskarżony S. K. w ogóle nie chciał, aby w sprawie reprezentował go obrońca z urzędu i domagał się jego zwolnienia. Jego przekonanie o stronniczości i działaniu w ramach zorganizowanej grupy przestępczej dotyczyło nie tylko Sądu I i II instancji, ale także przedstawicieli innych zawodów prawniczych. W ocenie Sądu Okręgowego było subiektywne i bezzasadne z tych samych względów. Przepis art. 378 § 2 kpk stanowi, że w sprawie, w której oskarżony korzysta z obrońcy z urzędu, sąd na uzasadniony wniosek obrońcy lub oskarżonego zwalnia obrońcę z jego obowiązków i wyznacza oskarżonemu innego obrońcę z urzędu. Kluczową dla wykładni tego przepisu jest interpretacja przymiotnika "uzasadniony" odnoszącego się do wniosku obrońcy lub oskarżonego. Nie chodzi w tym wypadku jedynie o formalne rozbudowanie wniosku o jego uzasadnienie, ale o wykazanie, że wniosek o zmianę obrońcy nie jest oparty na nieistotnych podstawach, a przeciwnie wynika z konkretnych, ważnych okoliczności, które sprawiają, że dla zapewnienia realizacji prawa do obrony lub umożliwienia obrońcy spełniania swych zadań, konieczne jest wyznaczenie w miejsce dotychczasowego obrońcy z urzędu, innego - nowego obrońcy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2018 r., sygn. II KK 334/18, Legalis Numer

1823679). Sama deklaracja co do braku zaufania i wola korzystania z pomocy innego obrońcy z urzędu nie jest dla Sądu dostateczną przesłanką do zwolnienia dotychczasowego obrońcy z urzędu z jego obowiązków i wyznaczenia innego obrońcy, nawet gdy stanowiska oskarżonego i obrońcy w tej materii są zgodne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2013 r., sygn.. III KK 51/13, Legalis Numer 722249).

Sąd I instancji w sposób prawidłowy poczynił także ustalenia w zakresie poczytalności oskarżonego. Dowód z opinii biegłego lub biegłych jest wymagany wówczas, gdy konieczne jest stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, a ich stwierdzenie opiera się na ustaleniach wymagających wiadomości specjalnych. Żadnych wątpliwości, tak w judykaturze, jak i w orzecznictwie nie budzi to, iż stwierdzenie stanu niepoczytalności lub poczytalności ograniczonej takich specjalistycznych wiadomości wymaga. Opinię o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego szczegółowo reguluje art. 202 kpk. Wprawdzie kodeks postępowania karnego nie określa wprost, kiedy i w jakim przypadku powołanie biegłych lekarzy psychiatrów jest obligatoryjne, oczywistym jest jednak, że konieczne staje się to wówczas, gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do poczytalności oskarżonego. Jak wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 1986 r., sygn. III KR 154/86 takie wątpliwości mogą zaś istnieć np. gdy ustalono zasadnie, że oskarżony przebył chorobę psychiczną, doznał urazu mózgu albo przebył chorobę mogącą prowadzić z reguły do zmian w jego psychice lub też

wówczas, gdy jego postępowanie i zachowanie odbiega in minus od rozwoju umysłowego, postępowania i zachowania się ludzi normalnych pod względem psychicznym. Zasadą bowiem jest normalny stan zdrowia psychicznego ludzi - od tej zasady zaś mogą występować wyjątki, z tego też względu badanie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego powinno mieć miejsce wówczas, gdy konkretne okoliczności ustalone w sprawie wskazują, iż u oskarżonego mogą występować zaburzenia psychiczne (OSNPG 1987/4/50, LEX nr 17768). Apelacja oskarżonego stanowi w istocie polemikę z czysto fachowymi opiniami specjalistów, pomija przy tym całkowicie analizę logiczną opinii sądowo-psychiatrycznej, której wnioski skarżący kwestionuje. Biegli psychiatrzy w sporządzonej przez siebie opinii nie porzestali na arbitralnym stwierdzeniu o możliwości przeprowadzenia badania i ich wyniku, lecz wskazali na szereg kryteriów, które doprowadziły ich do zajęcia konkretnego stanowiska. Opinia ustna złożona na rozprawie w dniu 17 stycznia 2020 r. rozwiała i sprostowała techniczne usterki opinii złożonej w formie pisemnej. Opinia ta jest wynikiem zapoznania się biegłych z okolicznościami sprawy, skorelowaną z bezpośrednim badaniem oskarżonego. Jako pełna, jasna, fachowa, wyczerpująca, sporządzona przez doświadczonych lekarzy posiadających wieloletnie doświadczenie w dziedzinie psychiatrii słusznie uznana została przez Sąd I instancji za wiarygodną. Inaczej niż chce tego skarżący, brak jest podstaw, by kwestionować jej

prawidłowość, a zatem i jej wnioski końcowe.

W przedmiotowej sprawie charakterystycznym pozostawało, iż oskarżony w apelacji osobistej nie skupił się na próbie zakwestionowania swojego sprawstwa, lecz na próbie obalenia wniosków w/w opinii sądowo-psychiatrycznej, a zatem dowodu przemawiającego na jego korzyść, dzięki któremu Sąd Rejonowy uznał, że działał on w warunkach art. 11 § 2 kks i odstąpił od wymierzenia mu kary. Przez pryzmat zasadności tego rozstrzygnięcia podkreślenia wymagało, iż oskarżony co do zasady realizował swoje obowiązki handlarza bydłem, aczkolwiek z popełnionego przestępstwa nie osiągał wymiernych korzyści. Przypisane mu przestępcze zachowania, dotyczące braku składania deklaracji podatkowych w Urzędzie Skarbowym na formularzu VAT-7, miały jednak związek ze znacznym ograniczeniem zdolności rozpoznania znaczenia czynu oraz pokierowana swoim postępowaniem, dlatego też rozstrzygnięcie to należało uznać za prawidłowe.

Wniosek

Brak skonkretyzowanego wniosku apelacyjnego. Z treści wniesionego środka odwoławczego wynika, iż skarżący domaga się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia go od popełnienia zarzucanego mu czynu.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wobec bezzasadności podniesionych przez niego zarzutów, Sąd nie miał podstaw, aby zmienić zaskarżony wyrok w postulowanym przez oskarżonego kierunku.	
---	--

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
zaskarżony wyrok utrzymano w mocy w całości	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Bezzasadność wniesionej apelacji i brak okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwiążle o powodach zmiany	

-----	-----
-------	-------

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
-----	-----
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
-----	-----
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tj. z dnia 29 lipca 2019 r., Dz. U. z 2019 r., poz. 1513) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. R. kwotę 516,60 zł (w tym 96,60 zł podatku VAT) tytułem zwrotu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, ustalając wysokość tej kwoty na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. z dnia 30 listopada 2018 r., Dz. U. z 2019 r., poz. 18).
III.	Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za II instancję, stwierdzając, że wydatki tego postępowania poniesie Skarb Państwa.

7. PODPIS

